

Kendinizi Nasıl Bilirsiniz

– fuatturker · 06 Haziran 2012

Pazar günü ulusal bir gazetede bir test dikkatimi çekti. Ardından önceki haftalarda yayınlanmış olanlara da bir göz attım. Sorular insanın yaşamına dair konu başlıklarından oluşuyor. Adım adım soruları izliyor, her soru için verilmiş olan dört seçenekten birini işaretleyerek sonuçta kendinizi tanıyorsunuz(!) Okuduğum testlerden birkaçını sizlerle paylaşmak istiyorum. Test 1: İlk testin konu başlığı şöyle: "Herkesin bir iyi bir de kötü tarafı var. Hayat içimizdeki iyilik ve kötülük arasındaki mücadelenin alanı. Zaaflarımız, tutkularımız bizi kötülüğe sevk ederken, sahip olduğumuz ahlaki değerler tarafından dizginleniyoruz. Peki sizi, kötülüğe sevk edebilecek gücün kaynağı ne?" Ardından iş, aşk, para ve aile seçenekleri verilerek hangisine daha değer verdiğinizden tutun, hangi filmi izlemek isteyip istemediğinize kadar birçok soruya cevap isteniyor. Cevap: Ben seçeneklere bir "e" şıkkı daha ekleyerek Kur'anî bakış açısıyla cevap vermek isterim. İnsanı kötülüğe sürükleyen gücün kaynağı şeytan ve sözcüsü olan nefsi. İçindeki iyilik ve kötülük sürekli mücadele halinde. Allah'ın ilhamı olan vicdanı hep iyiliği işaret ederken, şeytanın sözcülüğünü yapan nefsi ise kötülükleri emrediyor. İnsan imani açıdan zaaf içindeyse ya da iman etmiyorsa, mücadeleden zaferle çıkacak olan nefsi oluyor. Ancak şeytanın ve nefsin, iman sahibi insanlar üzerinde zorlayıcı gücü olmadığından her durumda zafer inanan insanın. İnsanı hatadan alıkoyan üç yaptırım var. Hukukî, ahlakî ve dinî yaptırımlar. Kişi samimi imanı yaşamıyorsa zorlu bir durumla karşılaştığında her üçünün kurallarını da kolaylıkla ihlal edebilir. Ancak imanı yaşayan insan için ilk iki yaptırım kadar ve çok daha baskın olarak dinî kurallar önemlidir. Bu yüzden Allah'ın sınırlarını değil ihlal etmek, sınırlarına yanaşmaz bile. Test 2: "Emeğiniz ya da beklentileriniz dışında raslantısal bir biçimde olumlu bir sonuca ulaşmanızı ifade eden bir durumdur şans. Herkesin şansı açık olmayabilir. Bazılarımız istediklerimizi elde etmek için herkesten çok çaba sarf etmek zorunda kalırız. Bazılarımız için ise her şey çok daha kolaydır. Testimiz şansla aranızdaki ilişkinin boyutlarını ortaya çıkartacak." Cevap: Bu testin cevabı oldukça kısa ve net. Hayatta şans ya da tesadüf diye bir kavram yoktur. Her insan, Allah'ın sonsuz öncede belirlemiş olduğu kaderini yaşar. Ancak Allah her insanı farklı konu başlıklarıyla imtihan eder. Kiminin yaşamında her şey -kendince- kötü gider, kimi ise kolaylıkla başarıya ulaşır. İnsanlar, şükür mü yoksa nankörlük mü edeceklerini ortaya çıkaracak olaylarla sınanırlar. Bu durumu bazı kişiler cehalet nedeniyle -haşa- "hayat adaletsizdir" gibi sözlerle yorumlasalar da Allah sonsuz adalet sahibidir. Dünya imtihan amacıyla yaratılmıştır; imtihan zamanları kişinin eğitim sürecidir. Her insan Allah'ın imtihanları karşısında yapıp ettikleri konusunda sorgulanacaktır. Ancak o yüce mahkemede hiçbir insan hurma çekirdeğindeki iplikçik kadar bile haksızlığa uğratılmayacaktır. Test 3: "Sevgilimizi, eşimizi ya da aynı statüde çalıştığımız iş arkadaşlarımızı sevdiğimizden ya da bencilliğimizden doğan bazı duygularla kıskanırız. Bu kaçınılmaz bir durumdur. Peki ya arkadaşlar, onları ne derece kıskanıyoruz?" Cevap: Kıskançlık kime karşı hissedilirse hissedilsin nefsanî bir özelliktir ve sakınılması gereken bir duygudur. Kıskanç insan, Allah'ın yarattıkları üzerindeki kontrolünden gaflettedir; kendisini ve etrafını Allah'tan bağımsız zanneder. Güzelliği, akı, zenginliği, kişiye ait sanır ve kendisiyle kıyas ederek kıskançlık duyar. Bu özelliklere sahip olduğunda üstünlük elde

edeceğini düşünür. Oysa insana her özelliği veren Allah'tır ve her şey O'nun denetimindedir. Kıskançlığın aşırısında ise iyice duygusallaşan kişi akılcılıktan uzaklaşır, doğru ve isabetli düşünebilme yeteneğini kaybeder. Yanlış kararlar alır, hatalı davranışlar sergiler. Test 4: "Sözlük anlamına göre kapris, geçici düşüncesiz değişken istek ya da huysuzluk. Genel olarak tam bir kadın huyu olarak bilinen kapris aslında bir erkek tarafından yapıldığında kadına göre daha çok can sıkıcı olabiliyor. Peki ya siz kaprisli biri misiniz?" Cevap: İnsan nefsinde cimrilik, bencillik, kıskançlık, inatçılık gibi ruhu kirleten eğilimler vardır. Özellikle inatçılığı nefsinde taşıyan kişi, diğer insanların görüşlerini önemsemez, yalnız kendi aklını beğenir. Kapris, Kur'an ahlakına uygun olmayan ve insanı kayba götüren bir özelliktir. Erkek ya da kadın, kapris yapan, küsen bir karaktere sahip kişi, vicdanına değil, nefsine uymaktadır. Allah'ın hoşnutluğuna dayalı bir dostlukta bu davranışların yeri yoktur. Dahası bu davranışlar hiçbir konuya çözüm getirmez. Test 5: Hayatınız kendi yolunda akıyor mu? Sevdiklerinize yakın, sevmediklerinize uzak mısınız? Yanında huzur bulduğunuz insanlarla birlikte misiniz? Kısacası keyfiniz yerinde mi? Cevap: İnsanın hayatı Allah'ın belirlemiş olduğu yönde akar. Kimsenin akan yönü değiştirmeye gücü yetmez; her insan kaderinde olanı yaşar. Buna, "hayatımın akışını değiştirdim" diyen kişi de dahildir. İnanan insan Allah'ın kendisi için yarattığı kaderi beğenmemek gibi bir duyguya kapılmaz. Yaşadığı her şeyden hoşnut olur. Bilir ki Rabb'i onun için en hayırlı olanı yaratır. Karşılaştığı olayın -kötü gibi görünüyor da olsa- hikmet ve hayırla yaratıldığının bilincindedir. Kısacası samimi iman eden insanın "keyfi her zaman yerindedir." Sonuç olarak; insanın yaşayacağı olayları ve duyguları yaratan Allah'tır. İnsan kendini tam olarak ifade edemese de, Allah onun içindekileri, gizlinin gizlisini bilir. İnsanın amacı iyilik, dostluk ve güzel ahlakı yaşamaksa, hem kendisine hem de diğer insanlara içindeki güzel duyguları hissettirecek ve insanların kalplerinde ona karşı sevgi kılacak olan da yalnızca Allah'tır.